ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 12.9.2018
COM(2018) 647 final

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ένας ισχυρότερος παγκόσμιος παράγοντας: μια πιο αποτελεσματική διαδικασία λήψης αποφάσεων για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ

1. Εισαγωγή

Κατά τα τελευταία 60 έτη, τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση έχουν διαμορφώσει ένα κοινό πεπρωμένο για τους πολίτες της Ένωσης. Το ερώτημα που τίθεται για την Ευρώπη είναι απλό: Οι Ευρωπαίοι πολίτες θα αποφασίσουν οι ίδιοι για το κοινό τους πεπρωμένο ή θα αποφασίσουν άλλοι για αυτούς; Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα αποτελέσει πυλώνα της αναδυόμενης πολυπολικής παγκόσμιας τάξης ή θα αρκεστεί να αποτελέσει ένα πιόνι της;

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρώπη δεν θα πάψουν να υφίστανται. Ο παγκόσμιος ανταγωνισμός θα οξυνθεί. Ο ρυθμός των τεχνολογικών αλλαγών θα ενταθεί. Η γεωπολιτική αστάθεια θα αυξηθεί. Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής θα γίνουν αισθητές. Οι δημογραφικές τάσεις δείχνουν ότι η μετανάστευση προς την ΕΕ θα συνεχιστεί.

Η Διακήρυξη της Ρώμης του 2017[1], που υπεγράφη με την ευκαιρία της 60ής επετείου της συνθήκης της Ρώμης, αναγνώρισε την αναγκαιότητα μια ισχυρότερης Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ηγέτες τόνισαν ειδικότερα ότι η ΕΕ θα πρέπει να καταστεί ένας ισχυρότερος παγκόσμιος παίκτης. Θα πρέπει να είναι σε καλύτερη θέση να διαμορφώνει τις παγκόσμιες εξελίξεις και να είναι καλύτερα εξοπλισμένη ώστε να επωμιστεί διεθνείς ευθύνες. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να αυξήσει την ικανότητά της να *«ενεργεί αξιόπιστα στην παγκόσμια σκηνή» («Weltpolitikfähigkeit»)*[2]. Η παρούσα ανακοίνωση αποτελεί συμβολή στη συζήτηση μεταξύ των ηγετών που θα διεξαχθεί κατά τη συνάντησή τους στο Σιμπίου στις 9 Μαΐου 2019.

Στο σημερινό περίπλοκο, συνδεδεμένο και γεμάτο αμφισβητήσεις παγκόσμιο περιβάλλον[3], η ΕΕ θα πρέπει να προστατεύσει τους πολίτες της, να προωθήσει τις αξίες και τα συμφέροντά της, να στηρίξει τη διεθνή τάξη που βασίζεται σε κανόνες και να «εξαγάγει» σταθερότητα στις γειτονικές της χώρες και ευρύτερα. Η ΕΕ θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις προσδοκίες τρίτων χωρών, διεθνών οργανισμών και άλλων διεθνών φορέων προκειμένου να διαδραματίσει βασικό ρόλο στην αντιμετώπιση των περιφερειακών και παγκόσμιων προκλήσεων.

Κανένα κράτος μέλος δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τις συγκεκριμένες προκλήσεις ή να εκμεταλλευτεί τις ευκαιρίες μεμονωμένα. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να συνενώσουν τις δυνάμεις τους για την προώθηση κοινών συμφερόντων και αξιών.

Στην ομιλία του σχετικά με την κατάσταση της Ένωσης του 2018, ο πρόεδρος κ. Γιούνκερ εντόπισε ορισμένες πολιτικές που θα πρέπει να ακολουθηθούν προς τον σκοπό αυτό. Η ΕΕ θα πρέπει να συνεργαστεί πιο στενά με τους εταίρους της σε ολόκληρο τον κόσμο. Θα πρέπει να ενισχύσει τη συνεργασία της με την Αφρική, ιδίως με τη δρομολόγηση της συμμαχίας για βιώσιμες επενδύσεις και θέσεις εργασίας. Η ΕΕ θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση να βασίζεται στις δικές της δυνάμεις. Για παράδειγμα, θα πρέπει να ενισχύσει τον διεθνή ρόλο του ευρώ. Η ΕΕ θα πρέπει επίσης να έχει ενιαία, σαφή και ισχυρή θέση απέναντι στα διεθνή γεγονότα.

---

[1] Δήλωση της Ρώμης των ηγετών των 27 κρατών μελών και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

[2] Έννοια που παρουσιάστηκε από τον πρόεδρο κ. Γιούνκερ στην ομιλία του στην 54η Διάσκεψη ασφαλείας του Μονάχου.

[3] Κοινό όραμα, κοινές δράσεις: Μία ισχυρότερη Ευρώπη. Μια συνολική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας, Ιούνιος 2017.

Προκειμένου να επιτευχθούν οι εν λόγω στόχοι και να αποτελέσει ισχυρότερο παγκόσμιο παράγοντα, η ΕΕ θα πρέπει να εξοπλιστεί με τα απαραίτητα μέσα, κυρίως να καταστήσει πιο αποτελεσματική τη διαδικασία λήψης αποφάσεων που ακολουθεί.

Προς τον σκοπό αυτό, ο πρόεδρος κ. Γιούνκερ πρότεινε στην ομιλία του για την κατάσταση της Ένωσης το 2017 *«να εξεταστεί ποιες αποφάσεις εξωτερικής πολιτικής μπορούν να λαμβάνονται, κατόπιν ψηφοφορίας, όχι πια με ομοφωνία, αλλά με με ειδική πλειοψηφία»*[4]. Τούτο μπορεί να επιτευχθεί βάσει των Συνθηκών ως έχουν. Η δήλωση του Meseberg, του Ιουνίου 2018, από την καγκελάριο της Γερμανίας, κ. Άγκελα Μέρκελ και τον πρόεδρο της Γαλλίας, κ. Εμανουέλ Μακρόν,για την ανανέωση των υποσχέσεων της Ευρώπης για ασφάλεια και ευημερία, αφορά το ίδιο ζήτημα. Ζητήθηκε να *«εξεταστούν νέοι τρόποι για να αυξηθεί η ταχύτητα και η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων της ΕΕ στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας»* και να *«να διερευνηθούν δυνατότητες χρησιμοποίησης της ειδικής πλειοψηφίας κατά την ψηφοφορία στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, στο πλαίσιο ενός ευρύτερου διαλόγου για την ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία όσον αφορά τις πολιτικές της ΕΕ»*[5].

Η συγκεκριμένη συζήτηση έχει ξεκινήσει εδώ και πολλά χρόνια. Η ΕΕ, πολλές φορές στην ιστορία της, έχει μεταβεί σταδιακά από τη λήψη αποφάσεων με ομοφωνία στη λήψη αποφάσεων με ειδική πλειοψηφία. Η ειδική πλειοψηφία, που καθιερώθηκε για πρώτη φορά με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη[6], αποτελεί πλέον τον συνήθη κανόνα ψηφοφορίας για τη λήψη αποφάσεων στην ΕΕ, μεταξύ άλλων στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων. Ο λόγος για την αντικατάσταση της ομοφωνίας από την ειδική πλειοψηφία είναι απλός, επιτακτικός και ανέκαθεν ο ίδιος. Τα κράτη μέλη έχουν αναγνωρίσει ότι, οσάκις επιδιώκονται φιλόδοξες αποφάσεις σε έναν συγκεκριμένο τομέα πολιτικής, έρχεται η στιγμή που **ο κανόνας της ομοφωνίας επιβραδύνει την πρόοδο και, σε ορισμένες περιπτώσεις, εμποδίζει την ΕΕ** να προσαρμοστεί στη μεταβαλλόμενη πραγματικότητα. Υπό αυτό το πρίσμα, κάθε κίνηση προς την ειδική πλειοψηφία έχει αποτελέσει σημαντικό βήμα προόδου για την ΕΕ.

Με βάση το **πνεύμα του συμβιβασμού**, η ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία διευρύνει τις δυνατότητες διαλόγου και επίτευξης ρεαλιστικών αποτελεσμάτων που αντικατοπτρίζουν τα συμφέροντα όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Η ευέλικτη, αποδοτική και ταχεία λήψη αποφάσεων επέτρεψε στην **Ένωση να αποτελέσει σημείο αναφοράς και πρότυπο παγκοσμίως** σε τομείς πολιτικής όπως η προστασία του περιβάλλοντος και των καταναλωτών, η προστασία των δεδομένων, καθώς και το ελεύθερο και δίκαιο εμπόριο.

Η ΕΕ αναδεικνύεται σε όλο και πιο σημαντικό διεθνή παράγοντα και θεωρείται από πολλούς παγκοσμίως πρωταθλήτρια στη διαφύλαξη των οικουμενικών αξιών. Με ενέργειες όπως η διευκόλυνση της ομαλοποίησης των σχέσεων μεταξύ Βελιγραδίου και Πρίστινας, η αντίδρασή της στην παραβίαση του διεθνούς δικαίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία στη χερσόνησο της Κριμαίας και στην περίπτωση της Ανατολικής Ουκρανίας και η ανάληψη

---

4 Ομιλία του προέδρου κ. Γιούνκερ για την κατάσταση της Ένωσης 2017.

5 Δήλωση του Meseberg από τον πρόεδρο της Γαλλίας κ. Εμανουέλ Μακρόν και την καγκελάριο της Γερμανίας, κ. Άγκελα Μέρκελ. Κατά τη διάρκεια της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης διάφορα κράτη μέλη αναγνώρισαν τη σημασία αλλαγής της κατεύθυνσης και της καθιέρωσης της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία. Αυτή ήταν, κατά κύριο λόγο, η θέση της Γαλλίας και της Γερμανίας (Réf. Contribution franco-allemande à la Convention européenne sur l'architecture institutionnelle de l'Union du 15 janvier 2003, faite à Paris et à Berlin; Contribution de M. Dominique de Villepin et M. Joschka Fischer).

6 Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στη σελίδα Η ευρωπαϊκή οικοδόμηση μέσω των Συνθηκών στις συνόψεις του EUR-lex της νομοθεσίας της ΕΕ.

πρωτοβουλίας για την έναρξη και τον συντονισμό των διαπραγματεύσεων σχετικά με το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν, η Ένωση στηρίζει σταθερά την ειρήνη και την ευημερία στη γειτονιά της αλλά και πέραν αυτής.

Ωστόσο, η μεγαλύτερη χρήση της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία θα ωφελήσει την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας. Η παρούσα ανακοίνωση περιγράφει το σκεπτικό για την αποτελεσματικότερη λήψη αποφάσεων σε ορισμένους τομείς της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, διερευνά τις δυνατότητες που υπάρχουν στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και εντοπίζει **συγκεκριμένους και εφικτούς τομείς στους οποίους το Συμβούλιο θα μπορούσε να αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία** αντί να εμμένει στην ομοφωνία. Οι ιδιαιτερότητες της εξωτερικής πολιτικής αντικατοπτρίζονται στις Συνθήκες. Εξατομικευμένες διασφαλίσεις υφίστανται και θα εξακολουθήσουν να ισχύουν. Σε μεταγενέστερο στάδιο, η Επιτροπή θα μπορούσε να διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί η ειδική πλειοψηφία για την περαιτέρω ενίσχυση των σχέσεων της Ένωσης με τρίτες χώρες.

2. Η περίπτωση της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας

Στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, οι περισσότερες αποφάσεις της ΕΕ λαμβάνονται με ομοφωνία. Συνήθως, το γεγονός αυτό δεν εμπόδισε την Ένωση να **είναι ενεργή και να λαμβάνει δυναμικές θέσεις** σε θέματα εξωτερικής πολιτικής. Εντούτοις, επηρεάζει σε ολοένα και μεγαλύτερο βαθμό την **ταχύτητα και την ικανότητα** της ΕΕ να ενεργεί σε παγκόσμιο επίπεδο. Στη διεθνή πολιτική, ο χρόνος είναι καίριας σημασίας και η αξιοπιστία ενός διεθνούς παράγοντα εξαρτάται από την ικανότητά του να αντιδρά με γρήγορο και συνεκτικό τρόπο απέναντι στις διεθνείς κρίσεις και τα γεγονότα. Ομοίως, η ισχύς, η αποτελεσματικότητα και ο αντίκτυπος ενός παγκόσμιου παράγοντα εξαρτώνται από την ικανότητά του να ενεργεί με συνέπεια και αποτελεσματικότητα στη διεθνή σκηνή και στα παγκόσμια φόρουμ.

Από τη συνθήκη του Μάαστριχτ το 1992, όπου τα κράτη μέλη εξουσιοδότησαν την Ένωση για πρώτη φορά να ενεργεί σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας, επιτεύχθηκε σημαντική πρόοδος μέσω της ουσιαστικής ανάπτυξης της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, καθώς και της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας της ΕΕ. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν περιπτώσεις όπου η ΕΕ δεν καταφέρνει να καταλήξει σε κοινές θέσεις ή οι θέσεις αυτές δεν είναι αρκετά σταθερές ή έγκαιρες (βλ. τμήμα 3).

Οι συγκεκριμένες περιπτώσεις έχουν πραγματικό πολιτικό κόστος για την Ένωση και τα κράτη μέλη της: Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ αποκλείονται από την ανάληψη αποφασιστικής δράσης, τα κράτη μέλη που είναι πιο ενεργά σε διεθνές επίπεδο περιορίζονται στην εκπροσώπηση των μεμονωμένων τους θέσεων αντί της κοινής θέσης των 28, ενώ τα κράτη μέλη που δεν έχουν θέση στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων δεν μπορούν να ασκήσουν άμεση επιρροή στο υπό συζήτηση θέμα.

Το γεγονός ότι εξακολουθούν να υφίστανται παρόμοιες καταστάσεις αποδεικνύει ότι ο κανόνας της ομοφωνίας εμποδίζει την Ένωση να αξιοποιήσει το πλήρες δυναμικό της στην εξωτερική πολιτική. Με ορίζοντα το 2025, η υπέρβαση των συγκεκριμένων περιορισμών θα

είναι απαραίτητη ενόψει της πιθανής διεύρυνσης της ΕΕ. Η ΕΕ πρέπει να καταστεί πιο ισχυρή και πιο συμπαγής, προτού γίνει μεγαλύτερη[7].

Συνεπώς, στο μέλλον, ορισμένες αποφάσεις στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας **θα πρέπει να λαμβάνονται με ειδική πλειοψηφία**. Με τη χρήση της ειδικής πλειοψηφίας, η Ένωση θα γίνει ισχυρότερος, αποτελεσματικότερος και πιο αξιόπιστος διεθνής παράγοντας, δεδομένου ότι θα της είναι ευκολότερο:

- να ενεργεί στην παγκόσμια σκηνή βάσει **ισχυρών και συνεπών θέσεων**·
- να αντιδρά με **ταχύτητα και αποτελεσματικότητα** στις πιέσεις που ακούν οι προκλήσεις εξωτερικής πολιτικής, τόσο στις περιπτώσεις όπου κρίνεται απαραίτητος ο καθορισμός νέων θέσεων όσο και για την υλοποίηση μιας συμφωνηθείσας στρατηγικής·
- να ενισχύει **την ανθεκτικότητα της ΕΕ** θωρακίζοντας τα **κράτη μέλη** έναντι στοχευμένων πιέσεων που ασκούν τρίτες χώρες στην προσπάθεια τους για διάσπαση της ΕΕ.

Συνολικά, η προσφυγή αυτή στην ενισχυμένη πλειοψηφία θα βοηθήσει την Ένωση να ασκεί μεγαλύτερη επιρροή έχοντας υιοθετήσει μια κοινή θέση παρά με την έκφραση της θέσης κάθε κράτους μέλους χωριστά. Η εμπειρία από άλλους τομείς πολιτικής όπου η ειδική πλειοψηφία αποτελεί τον κανόνα δείχνει ότι η ειδική πλειοψηφία διευκολύνει την επίτευξη κοινών λύσεων. Η πρακτική έχει δείξει ότι, όπου εφαρμόζεται η ειδική πλειοψηφία, οι αποφάσεις, στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, λαμβάνονται de facto με συναίνεση. Η προοπτική της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία αποτελεί ισχυρό καταλύτη για τη συμμετοχή όλων των παραγόντων στην επίτευξη συμβιβασμών, **ενός αποτελέσματος αποδεκτού από όλους** μέσω της οικοδόμησης αποτελεσματικής συναίνεσης **καθώς και για την επίτευξη της ενότητας**. Η επιδίωξη συμφωνίας συνεπάγεται μεγαλύτερη οικειοποίηση των αποφάσεων που λαμβάνονται, οι οποίες θα πρέπει να υλοποιούνται *«με πνεύμα πίστης και αμοιβαίας αλληλεγγύης»*[8].

Επιπλέον, αντανακλώντας τις ιδιαιτερότητες της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας και για την προστασία των βασικών συμφερόντων και των δικαιωμάτων των κρατών μελών, η Συνθήκη προβλέπει **σημαντικές διασφαλίσεις** σε περίπτωση χρήσης της ειδικής πλειοψηφίας (βλ. τμήμα 4).

Δεδομένου του πνεύματος συμβιβασμού της ΕΕ και λαμβανομένων υπόψη των εν λόγω διασφαλίσεων, η ειδική πλειοψηφία θα μπορούσε να λειτουργήσει επίσης αποτελεσματικά στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας όπως σε άλλους τομείς της πολιτικής της ΕΕ.

Το παράδειγμα της εμπορικής πολιτικής

Η εμπορική πολιτική αποτελεί έναν τομέα στον οποίο εφαρμόζεται ειδική πλειοψηφία[9]. Πρόκειται για μια πολιτική της ΕΕ στο πλαίσιο της οποίας το Συμβούλιο καλείται συχνά να λάβει αποφάσεις. Ωστόσο, παρά την ύπαρξη διαφορετικών εθνικών οικονομικών συμφερόντων, μέχρι σήμερα το Συμβούλιο σπάνια έχει προχωρήσει σε επίσημη ψηφοφορία.

[7] Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Μια αξιόπιστη προοπτική διεύρυνσης για τα Δυτικά Βαλκάνια και αυξημένη δέσμευση της ΕΕ απέναντί τους», COM (2018) 65 final.

[8] Άρθρο 24 παράγραφος 3 της ΣΕΕ.

[9] Με πολύ περιορισμένες και υπό όρους εξαιρέσεις στο άρθρο 218 παράγραφος 8 πρώτο εδάφιο της ΣΛΕΕ.

Τα κράτη μέλη ανέκαθεν προτιμούσαν να λαμβάνουν αποφάσεις **με συναίνεση**. Αυτό που έχει επικρατήσει είναι το κοινό συμφέρον της Ένωσης, το οποίο δεν αποτελεί απλώς το άθροισμα των συμφερόντων των κρατών μελών**.** Και το συγκεκριμένο γεγονός επέτρεψε στην ΕΕ να αξιοποιήσει τις δυνατότητές της στο παγκόσμιο εμπόριο.

Η ενίσχυση της χρήσης της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία δεν αρκεί για να λύσει όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας. Άλλες προκλήσεις εξακολουθούν να υφίστανται, όπως η προώθηση της σύγκλισης μεταξύ των συμφερόντων των κρατών μελών και η διαμόρφωση μιας κουλτούρας κοινής εξωτερικής πολιτικής. Αυτός είναι ο βασικός στόχος της συνολικής στρατηγικής της ΕΕ για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας, την οποία χαιρέτισαν όλα τα κράτη μέλη. Ωστόσο, με την πάροδο του χρόνου, η διαμόρφωση θέσεων της ΕΕ μέσω της ρεαλιστικής μεθόδου που προωθεί η ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία, μπορεί να συμβάλει επίσης στη σταδιακή προώθηση μιας κοινής αίσθησης στόχων και συμφερόντων που όλα τα κράτη μέλη είναι πρόθυμα να επιδιώξουν. Τίθεται επίσης η πρόκληση της διασφάλισης ότι τα κράτη μέλη θα εφαρμόσουν και θα υπερασπιστούν αποτελεσματικά τις θέσεις που συμφωνήθηκαν με το Συμβούλιο στις διμερείς σχέσεις τους με τρίτες χώρες. Οι φιλοδοξίες των κρατών μελών όσον αφορά την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας θα πρέπει επίσης να αντικατοπτρίζονται στη δημοσιονομική ικανότητα της Ένωσης στο επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο.

3. Παραδείγματα όπου ο κανόνας της ομοφωνίας αποδυναμώνει την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ

Πολλές σημαντικές αποφάσεις έχουν ληφθεί κατά τα τελευταία έτη στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας. Επιπλέον, η Ένωση έχει χρησιμοποιήσει τα άλλα μέσα εξωτερικής πολιτικής που διαθέτει για την προώθηση των αξιών της σε ολόκληρο τον κόσμο, βασιζόμενη στην ειδική πλειοψηφία.

Παραδείγματα πράξεων της ΕΕ που προάγουν τις αξίες της στις εξωτερικές της σχέσεις, οι οποίες διέπονται από ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία

- Εμπορικές προτιμήσεις χορηγούνται σε τρίτες χώρες **στο πλαίσιο του συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων**. Για τις χώρες που δεν τηρούν βασικά ανθρώπινα δικαιώματα, οι εν λόγω προτιμήσεις ενδέχεται να ανασταλούν, με σημαντικές οικονομικές συνέπειες. Η ΕΕ έχει αναστείλει ή καταργήσει τις εμπορικές προτιμήσεις στο πλαίσιο αυτού του συστήματος για τη Μιανμάρ, τη Λευκορωσία και τη Σρι Λάνκα μετά από σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

- Τα νομικά πλαίσια της ΕΕ **τόσο για τους ελέγχους των εξαγωγών για τα μέσα που χρησιμοποιούνται στα βασανιστήρια και τη θανατική ποινή όσο και για τα αγαθά διπλής χρήσης** θεσπίζονται με ειδική πλειοψηφία.

Έχουν υπάρξει παραδείγματα όπου, λόγω της πρακτικής της ομοφωνίας, οι αποφάσεις της ΕΕ σε σχέση με σημαντικά θέματα κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, ιδίως όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις κυρώσεις της ΕΕ ή τις κύριες περιοχές ενδιαφέροντος της ΕΕ, μπλοκαρίστηκαν, ελήφθησαν υπερβολικά αργά ή ήταν αποδυναμωμένες. **Οι συγκεκριμένες περιπτώσεις υπογραμμίζουν την ανάγκη ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας της Ένωσης στην εξωτερική της πολιτική.**

Περιπτώσεις όπου η ομοφωνία εμπόδισε ή καθυστέρησε σημαντικά ή επηρέασε

αρνητικά την ουσία των αποφάσεων κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας

Ανθρώπινα δικαιώματα

Ένας από τους βασικούς στόχους της Ένωσης είναι η προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Κατά τα τελευταία έτη, υπήρξαν ορισμένες περιπτώσεις όπου η διαμόρφωση των θέσεων της Ένωσης καθυστέρησε, μπλοκαρίστηκε ή ήταν ιδιαίτερα αποδυναμωμένη λόγω ενός κράτους ή ορισμένων κρατών μελών, για λόγους άσχετους με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Τούτο συνέβη τόσο στο πλαίσιο των διμερών σχέσεων της Ένωσης με τρίτες χώρες όσο και στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών. Καθεμία από αυτές τις περιπτώσεις αποδυνάμωσε την ικανότητα της Ένωσης να προαγάγει τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε διεθνές επίπεδο, είχε αρνητικές επιπτώσεις στην αξιοπιστία της και την εμπόδισε να εκπληρώσει τους στόχους της.

- Το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών στη Γενεύη αποτελεί βασικό παγκόσμιο φόρουμ για τη συζήτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το πρόγραμμά του είναι δομημένο γύρω από έναν άξονα 10 σημείων. Οι πιο αξιοσημείωτες καταστάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων που αφορούν συγκεκριμένες χώρες εξετάζονται στο σημείο 4.

  Τον Ιούνιο του 2017, η ΕΕ δεν κατόρθωσε **για πρώτη φορά** να εκδώσει μια δήλωση υπό το σημείο 4 στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών. Το γεγονός αυτό οφείλεται στις αντιρρήσεις που εκφράστηκαν από περιορισμένο αριθμό κρατών μελών, τα οποία δεν αμφισβήτησαν την ουσία των εκτιμήσεων που διατυπώθηκαν. Τα κράτη μέλη αντιτάχθηκαν στις ρητές αναφορές σε δύο τρίτες χώρες τις οποίες επιθυμούσαν να αναφέρουν όλα τα λοιπά κράτη μέλη λόγω του ιστορικού τους σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η αδυναμία να δοθεί λύση σε αυτό το αδιέξοδο είχε ως αποτέλεσμα να μην ακουστεί η φωνή της ΕΕ.

- Τον Σεπτέμβριο του 2017, ένα κράτος μέλος καθυστέρησε σημαντικά την έγκριση του στρατηγικού σχεδίου εργασίας της ΕΕ για το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών και τη δήλωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό το σημείο 4 λόγω ενός συγκεκριμένου ζητήματος με ένα τρίτο κράτος. Τον Οκτώβριο το ίδιο κράτος μέλος παρακώλυσε το σχέδιο δήλωσης της ΕΕ που επρόκειτο να υποβληθεί στην Τρίτη Επιτροπή της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, υποχρεώνοντας τελικά όλα τα άλλα μέλη να δεχτούν αυτό που κρίθηκε γενικά ως δυσανάλογη αναφορά σε μια συγκεκριμένη περίπτωση τόσο από άποψη ουσίας όσο και έκτασης σε σύγκριση με όλες τις λοιπές αναφορές στη δήλωση.

- Τον Φεβρουάριο του 2018, ορισμένες μεμονωμένες αντιρρήσεις από περιορισμένο αριθμό κρατών μελών καθυστέρησαν σημαντικά και τελικά υποχρέωσαν όλα τα λοιπά κράτη να δεχτούν την υιοθέτηση αποδυναμωμένων ετήσιων προτεραιοτήτων για τα ανθρώπινα δικαιώματα που έπρεπε να επιδιώξει η ΕΕ σε φόρουμ των Ηνωμένων Εθνών.

- Τέτοιου είδους δυσκολίες αντιμετωπίστηκαν επίσης στις διμερείς σχέσεις της ΕΕ με τρίτες χώρες. Υπό το πρίσμα ενός νέου νόμου που περιορίζει σοβαρά τον χώρο για μη κυβερνητικές οργανώσεις στην Αίγυπτο, περιορισμένος αριθμός κρατών μελών παρακώλυσε και, τελικά, ουσιαστικά αντιτάχθηκε στην επιθυμία όλων των υπόλοιπων κρατών μελών να συμπεριλάβουν σαφή διατύπωση στα σχέδια των

προτεραιοτήτων της εταιρικής σχέσης της ΕΕ με την Αίγυπτο όσον αφορά τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της κοινωνίας των πολιτών. Ως εκ τούτου, το πλαίσιο των διμερών σχέσεων με την Αίγυπτο δεν έγινε δυνατό να ανανεωθεί εγκαίρως και απουσίαζε στις αρχές του 2017.

Άλλες δηλώσεις της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ

- Τον Ιούλιο του 2016, η ΕΕ **δεν κατόρθωσε να υποστηρίξει ταχέως** την απόφαση σχετικά με τη Θάλασσα της Νότιας Κίνας που εξέδωσε διαιτητικό δικαστήριο στο πλαίσιο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας, εξ αιτίας των αντιρρήσεων ενός περιορισμένου αριθμού κρατών μελών, οι οποίες δεν σχετίζονταν με τη συγκεκριμένη απόφαση. Μετά από αρκετές ημέρες έντονων διαπραγματεύσεων, επιτεύχθηκε τελικά συμφωνία για μια δήλωση. Ωστόσο**, ενώ η ΕΕ κατόρθωσε να ζητήσει με καθυστέρηση την τήρηση του διεθνούς δικαίου, δεν μπόρεσε να ζητήσει την εφαρμογή της απόφασης**. Το γεγονός αυτό ήταν ιδιαίτερα προβληματικό ενόψει της συνόδου κορυφής ΕΕ-Κίνας και της Ευρωασιατικής συνόδου κορυφής (ASEM) που λάμβαναν χώρα παράλληλα.

- Τον Δεκέμβριο του 2017 και τον Μάιο του 2018, η απαίτηση ομοφωνίας σε κάθε πτυχή των συνολικών σχεδίων **εμπόδισε την ΕΕ να εκδώσει ενιαίες δηλώσεις** σχετικά με τις εξελίξεις στην Ιερουσαλήμ, παρά τη συνεχή συμφωνία των κρατών μελών για τη μακρόχρονη και εδραιωμένη θέση σχετικά με το καθεστώς της Ιερουσαλήμ σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

Και στις δύο περιπτώσεις, η Ένωση δεν ήταν σε θέση να αντιδράσει εγκαίρως και σθεναρά απέναντι σε μια διεθνή εξέλιξη στην οποία η θέση της ήταν σαφής και παγιωμένη.

Κυρώσεις της ΕΕ

- Τον Φεβρουάριο του 2017, ένα κράτος μέλος **μπλόκαρε την ανανέωση του εμπάργκο όπλων κατά της Λευκορωσίας** έως ότου όλα τα άλλα κράτη μέλη συμφώνησαν τελικά να εξαιρέσουν μια συγκεκριμένη κατηγορία φορητών όπλων, προκειμένου να αποφευχθεί η συνολική λήξη του εμπάργκο. Το επόμενο έτος, το ίδιο κράτος μέλος την ανανέωση από την επέκτασης της εξαίρεσης σε μια πρόσθετη κατηγορία όπλων, την οποία και πάλι όλα τα υπόλοιπα κράτη μέλη δέχτηκαν εν τέλει για τον ίδιο λόγο.

- Το καλοκαίρι του 2017, ένα κράτος **μέλος εμπόδισε την υιοθέτηση στοχευμένων περιοριστικών μέτρων της ΕΕ κατά της Βενεζουέλας** ως απάντηση στις εγχώριες πολιτικές εξελίξεις οι οποίες, εφόσον υλοποιούνταν, θα οδηγούσαν στην υιοθέτηση των εν λόγω μέτρων, όπως είχε δηλώσει νωρίτερα η ΕΕ. Τα εν λόγω περιοριστικά μέτρα εγκρίθηκαν τελικά μόλις τον Νοέμβριο του 2017, μετά από περαιτέρω σημαντική επιδείνωση της κατάστασης στην εν λόγω περιοχή.

Και πάλι, τα συγκεκριμένα παραδείγματα καταδεικνύουν ότι η ομόφωνη ψηφοφορία στο Συμβούλιο παρακωλύει την ικανότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αντιδρά εγκαίρως και σθεναρά απέναντι στις διεθνείς εξελίξεις. Ενώ η θέσπιση καθεστώτων κυρώσεων στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας αποφασίζεται με

ομοφωνία, το καθεστώς των αντικυρώσεων της ΕΕ, που αποκαλείται επίσης καθεστώς αποκλεισμού[10], διέπεται από ειδική πλειοψηφία, επιτρέποντάς του να επικαιροποιείται ταχέως απέναντι στις διεθνείς εξελίξεις.

Μη στρατιωτικές αποστολές στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας

- Πιο πρόσφατα, το 2018, **η επέκταση μιας αποστολής για την ανάπτυξη ικανοτήτων στο Σαχέλ μπλοκαρίστηκε** από ένα κράτος μέλος έως ότου ένα άλλο κράτος μέλος εγκατέλειψε τις επιφυλάξεις του για μια ξεχωριστή αποστολή στο Ιράκ. Δυστυχώς, δεν πρόκειται για την πρώτη περίπτωση που ένα κράτος μέλος αντιτίθεται ή καθυστερεί την πρόοδο όσον αφορά μια ειδική υπόθεση κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας, λόγω της παρόμοιας στάσης ενός άλλου κράτους μέλους. Καταστάσεις αυτού του είδους δεν εμπόδισαν ποτέ την ΕΕ να προχωρήσει τελικά, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις, καθυστέρησαν την έκδοση των αναγκαίων αποφάσεων.

Οι καθυστερήσεις στη λήψη αποφάσεων **λόγω ομοφωνίας** βαίνουν πέραν των ορίων των αποφάσεων για τη δρομολόγηση και την εδραίωση μη στρατιωτικών αποστολών στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας, αλλά καλύπτουν επίσης πτυχές πρακτικής εφαρμογής, όπως την έγκριση των υποχρεωτικών εξαμηνιαίων εκθέσεων που πρέπει να υποβάλλονται τακτικά στο Συμβούλιο για κάθε μη στρατιωτική αποστολή στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας.

Οι συγκεκριμένες και άλλες παρόμοιες καταστάσεις δεν οφείλονται σε αγεφύρωτες διαφορές στα μακροπρόθεσμα συμφέροντα αλλά στο γεγονός ότι η δυνατότητα αρνησικυρίας επέτρεψε στα κράτη μέλη να παρακωλύσουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων για λόγους που δεν συνδέονται πάντοτε με το συγκεκριμένο υπό συζήτηση θέμα και τα αποθάρρυνε από την αναζήτηση ενός εποικοδομητικού συμβιβασμού.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι στα περισσότερα παραδείγματα που περιγράφηκαν ανωτέρω, λόγω της σκληρής δουλειάς όλων των εμπλεκόμενων μερών, τις περισσότερες φορές κατέστη δυνατή η εξεύρεση λύσεων. Ωστόσο, οι συγκεκριμένες λύσεις είχαν κόστος. Οι παρατεταμένες συζητήσεις λόγω της χρήσης του δικαιώματος «αρνησικυρίας» συχνά **προκάλεσαν διχασμό** και έπληξαν την επιρροή και τη συνεκτικότητα της ΕΕ.

4. Το υφιστάμενο πλαίσιο λήψης αποφάσεων στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας

Η συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση θέτει τον γενικό κανόνα σύμφωνα με τον οποίο το Συμβούλιο λαμβάνει αποφάσεις για την κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας **ομόφωνα (**άρθρα 24 παράγραφος 1 και 31 παράγραφος 1 της Συνθήκης)[11]. Ο κανόνας έχει παραμείνει από τη συνθήκη του Μάαστριχτ. Παράλληλα, **ο κανόνας της**

[10] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2271/96 του Συμβουλίου, της 22ας Νοεμβρίου 1996, για την προστασία από τις συνέπειες της εξωεδαφικής εφαρμογής ορισμένων νόμων που θεσπίστηκαν από μια τρίτη χώρα, και των μέτρων που βασίζονται σε αυτούς ή απορρέουν από αυτούς. ΕΕ L 309, 29.11.1996, σ. 1–6.

[11] Οι άλλοι τομείς όπου λαμβάνονται αποφάσεις με ομοφωνία είναι η φορολογία, η κοινωνική ασφάλιση ή η κοινωνική προστασία, η προσχώρηση νέων χωρών στην ΕΕ και η επιχειρησιακή αστυνομική συνεργασία.

ειδικής πλειοψηφίας υφίσταται και εφαρμόζεται ήδη σε ορισμένες περιπτώσεις στην άσκηση της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.

4.1. Ενώ η ομοφωνία αποτελεί τον γενικό κανόνα για τη λήψη αποφάσεων για την κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας...

Ο κανόνας της ομοφωνίας στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας έρχεται σε αντίθεση με άλλους τομείς της εξωτερικής δράσης της ΕΕ (όπως τις πολιτικές της Ένωσης για την ανάπτυξη και τη διεθνή συνεργασία ή το εμπόριο) όπου γενικό κανόνα αποτελεί η λήψη αποφάσεων με ειδική πλειοψηφία[12].

Λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες που μπορεί να θέσει ο συγκεκριμένος κανόνας, η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση προβλέπει έναν κανόνα που στοχεύει στη διευκόλυνση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων με ομοφωνία, προσφέροντας ένα περιθώριο ευελιξίας που υποστηρίζει την ενισχυμένη αποτελεσματικότητα ενόψει της λήψης αποφάσεων.

Η επονομαζόμενη **«εποικοδομητική αποχή»** (άρθρο 31, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο της ΣΕΕ) προβλέπει το δικαίωμα ενός κράτους μέλους να απέχει από την ομόφωνη ψηφοφορία στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας και να συνοδεύσει την αποχή του με μια τυπική δήλωση. Το κράτος μέλος δεν θα υποχρεωθεί να εφαρμόσει την απόφαση. Ωστόσο, με πνεύμα αλληλεγγύης, το κράτος μέλος οφείλει να απέχει από ενέργειες που θα εμπόδιζαν τις προσπάθειες της Ένωσης να εφαρμόσει την εν λόγω απόφαση.

Μέχρι στιγμής, η εποικοδομητική αποχή χρησιμοποιήθηκε μόνο μία φορά, από ένα κράτος μέλος, όταν η ΕΕ αποφάσισε το 2008[13] να θεσπίσει μια μη στρατιωτική αποστολή στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας για το Κοσσυφοπέδιο*.

Υπόμνηση - διαδικασίες ψηφοφορίας στο Συμβούλιο

Απλή πλειοψηφία (άρθρο 238 της ΣΛΕΕ): Η απλή πλειοψηφία περιλαμβάνει 15 εκ των 28 κρατών μελών.

Ειδική πλειοψηφία (άρθρο 16 της ΣΕΕ και άρθρο 238 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ): Ειδική πλειοψηφία μετά το 2014 επιτυγχάνεται εάν το 55 % των κρατών μελών ψηφίσει υπέρ, το οποίο πρακτικά σημαίνει 16 από τα 28 κράτη μέλη, καθώς και εφόσον τα κράτη μέλη που ψηφίζουν υπέρ αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 65 % του πληθυσμού της Ένωσης. Η αποχή μετρά ως ψήφος κατά.

Ομοφωνία (Άρθρο 238, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ): Όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να συμφωνήσουν για την έκδοση μιας απόφασης. Η αποχή δεν εμποδίζει την έκδοση αποφάσεων που λαμβάνονται από το Συμβούλιο με ομοφωνία.

[12] Ενώ άλλοι τομείς της εξωτερικής δράσης της ΕΕ διέπονται από τις διατάξεις της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας διέπεται από τις διατάξεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

[13] Κοινή δράση 2008/124/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου της 4ης Φεβρουαρίου 2008, ΕΕ L 42, της 16.2.2008, σ. 92–98.

* Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244(1999) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

4.2. ... η ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία προβλέπεται και εφαρμόζεται ήδη σε ορισμένες περιπτώσεις για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας...

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δήλωσε ήδη το 1990 ότι η ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για την υλοποίηση κοινών εξωτερικών πολιτικών και πολιτικών ασφάλειας που είχαν συμφωνηθεί στο παρελθόν[14]. Με γνώμονα τον συγκεκριμένο στόχο, τα κράτη μέλη συμφώνησαν, μέσω διαδοχικών τροποποιήσεων της συνθήκης, για τη σταδιακή μετάβαση προς τη λήψη αποφάσεων με ειδική πλειοψηφία. Το άρθρο 31 παράγραφος 2 της ΣΕΕ **προσφέρει πολλές δυνατότητες, οι οποίες, μέχρι στιγμής, έχουν παραμείνει αναξιοποίητες**.

Το άρθρο 31 παράγραφος 2 της ΣΕΕ προβλέπει τη δυνατότητα του Συμβουλίου να λαμβάνει αποφάσεις με ειδική πλειοψηφία σε ζητήματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας στις ακόλουθες περιπτώσεις[15]:

Περιπτώσεις στις οποίες το άρθρο 31 παράγραφος 2 της ΣΕΕ ***επιτρέπει*** τη χρήση της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία

- *«όταν εκδίδει απόφαση που καθορίζει δράση ή θέση της Ένωσης βάσει απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που αφορά τα στρατηγικά συμφέροντα και τους στόχους της Ένωσης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 22, παράγραφος 1 της ΣΕΕ»*.

  Η εν λόγω διάταξη προσφέρει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τη δυνατότητα να εκδίδει ομόφωνη απόφαση, η οποία θα καθορίζει τα στρατηγικά συμφέροντα και τους στόχους της ΕΕ σε έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους τομείς της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας. Μόλις το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθορίσει τους στρατηγικούς στόχους και τις αρχές της προβλεπόμενης δράσης ή θέσης, το Συμβούλιο εκδίδει τότε, με ειδική πλειοψηφία, όλες τις αποφάσεις εφαρμογής των στρατηγικών αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

- *«όταν εκδίδει απόφαση που καθορίζει δράση ή θέση της Ένωσης μετά από πρόταση του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, που υποβλήθηκε κατόπιν συγκεκριμένου αιτήματος που του υπέβαλε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, εξ ιδίας πρωτοβουλίας ή με πρωτοβουλία του ύπατου εκπροσώπου»*.

  Η συγκεκριμένη διάταξη αυτή επιτρέπει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (είτε με δική του πρωτοβουλία είτε κατόπιν πρότασης του ύπατου εκπροσώπου) να ζητήσει ομόφωνα

[14] Βλ. Συμπεράσματα του Συμβουλίου κατά την προετοιμασία της Διακυβερνητικής Διάσκεψης πριν από τη σύναψη της Συνθήκης του Μάαστριχτ http://www.consilium.europa.eu/media/20554/1990_october_-_rome_eng_.pdf.

[15] Άλλα άρθρα όταν πρόκειται να εκδοθούν αποφάσεις με ειδική πλειοψηφία δυνάμει της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση: Άρθρο 41 παράγραφος 3 της ΣΕΕ, άρθρο 45 παράγραφος 2 της ΣΕΕ και άρθρο 46 παράγραφος 2 της ΣΕΕ. Πρόσφατα, βάσει του άρθρου 46 παράγραφος 2 της ΣΕΕ, η συντριπτική πλειοψηφία των κρατών μελών αποφάσισαν να ενισχύσουν την ευρωπαϊκή συνεργασία για την άμυνα εκδίδοντας απόφαση με ειδική πλειοψηφία για την καθιέρωση μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας. Η καθιέρωση μιας συνεργασίας αυτού του είδους θα ενισχύσει την ιδιότητα της ΕΕ ως εταίρου στον τομέα της διεθνούς ασφάλειας, ενώ θα μεγιστοποιήσει την αποτελεσματικότητα των αμυντικών δαπανών των κρατών μελών.

από τον/την ύπατο εκπρόσωπο να υποβάλει πρόταση στο Συμβούλιο για απόφαση που καθορίζει δράση ή θέση της Ένωσης. Στις συγκεκριμένες περιπτώσεις, το Συμβούλιο θα αποφασίσει με ειδική πλειοψηφία. Το εν δυνάμει περιεχόμενο του εν λόγω αιτήματος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου δεν ορίζεται στις Συνθήκες και συνεπώς θα μπορούσε να καλύψει όλους τους τομείς της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.

Περιπτώσεις στις οποίες το άρθρο 31 παράγραφος 2 της ΣΕΕ ***απαιτεί*** τη χρήση της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία

- *«όταν υιοθετεί απόφαση που προβλέπει την εφαρμογή απόφασης που καθορίζει δράση ή θέση της Ένωσης».*

  Τούτο αφορά την κατάσταση μετά την έγκριση από το Συμβούλιο μιας αρχικής δράσης ή θέσης με ομοφωνία, οπότε θα εγκρίνει όλες τις περαιτέρω εκτελεστικές αποφάσεις με ειδική πλειοψηφία.

- *«όταν διορίζει ειδικό εντεταλμένο (κατόπιν πρότασης από τον ύπατο εκπρόσωπο/αντιπρόεδρο) σύμφωνα με το άρθρο 33 της ΣΕΕ».*

  Οι ειδικοί εντεταλμένοι έχουν εντολή σε σχέση με συγκεκριμένα θέματα κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας. Η ειδική πλειοψηφία λειτούργησε καλά στην πράξη και οδήγησε στην ταχεία λήψη αποφάσεων, χωρίς να χρειάζεται η προσφυγή σε επίσημη ψηφοφορία. Όπως και σε άλλους τομείς λήψης αποφάσεων με ειδική πλειοψηφία, ο διορισμός ειδικών εντεταλμένων αποφασίζεται ανέκαθεν με συναίνεση.

Η ΣΕΕ καθιερώνει **δύο σημαντικές διασφαλίσεις** που πλαισιώνουν τη χρήση της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία σε θέματα κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.

Διασφαλίσεις για τη χρήση της ειδικής πλειοψηφίας στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας

- Το άρθρο 31 παράγραφος 2 της ΣΕΕ προβλέπει την αποκαλούμενη «**έκτακτη αναστολή**» η οποία επιτρέπει σε ένα κράτος μέλος να **αντιταχθεί στην θέσπιση απόφασης η οποία πρόκειται να ληφθεί με ειδική πλειοψηφία** «**για ζωτικούς και δεδηλωμένους λόγους εθνικής πολιτικής»,** οπότε δεν θα διεξαχθεί ψηφοφορία. Σε περίπτωση που οι διαβουλεύσεις μεταξύ του ύπατου εκπροσώπου και του εν λόγω κράτους μέλους δεν να καταλήξουν επιτυχώς, το Συμβούλιο μπορεί, με ειδική πλειοψηφία, να ζητήσει την παραπομπή του θέματος στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ώστε να ληφθεί απόφαση **με ομοφωνία.**
- Το άρθρο 31 παράγραφος 4 της ΣΕΕ **εξαιρεί τις αποφάσεις με στρατιωτικές συνέπειες ή με συνέπειες στην άμυνα** από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 31 παράγραφος 2 της ΣΕΕ, διασφαλίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο ότι αποφάσεις με τέτοιες συνέπειες δεν θα λαμβάνονται με ειδική πλειοψηφία.

4.3. ... και η χρήση της ειδικής πλειοψηφίας στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας θα μπορούσε να επεκταθεί περαιτέρω

Η Συνθήκη της Λισαβόνας εισήγαγε τη **δυνατότητα περαιτέρω διεύρυνσης της χρήσης της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία**. Βάσει της λεγόμενης **ρήτρας «γέφυρας» που προβλέπεται στο άρθρο 31 παράγραφος 3 της ΣΕΕ**, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δύναται να εξουσιοδοτήσει ομόφωνα το Συμβούλιο να λαμβάνει αποφάσεις με ειδική πλειοψηφία σε άλλες περιπτώσεις κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας πέραν αυτών που προβλέπονται στο άρθρο 31 παράγραφος 2 της ΣΕΕ.

Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη προέβλεψαν σαφώς ότι προκειμένου η Ευρωπαϊκή Ένωση να αποτελέσει έναν πραγματικά αποτελεσματικό παράγοντα στις εξωτερικές υποθέσεις και στις υποθέσεις ασφάλειας, μπορεί να κρίνεται σκόπιμη η λήψη αποφάσεων από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία πέραν των ειδικών περιπτώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 31 παράγραφος 2 της ΣΕΕ.

Και οι δύο διασφαλίσεις που περιγράφονται στο τμήμα 4.2 θα εξακολουθήσουν να ισχύουν μετά τη χρησιμοποίηση της «γέφυρας» που προβλέπεται στο άρθρο 31 παράγραφος 3 της ΣΕΕ.

5. Συγκεκριμένες προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων σε θέματα κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας με ειδική πλειοψηφία

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες της ΣΕΕ όσον αφορά την ειδική πλειοψηφία σε θέματα κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας. Δεν προτείνει τη λήψη αποφάσεων από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία σε όλους τους τομείς της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας. Αντ' αυτού, θα πρέπει να δοθεί έμφαση σε τομείς στους οποίους **η ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία θα είχε σαφώς ιδιαίτερα θετική επίδραση.**

Οι κανόνες της συνθήκης σχετικά με την **«εποικοδομητική αποχή»** σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 1 της ΣΕΕ και τη χρήση της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία βάσει του άρθρου 31 παράγραφος 2 της ΣΕΕ προσφέρουν τεράστιες δυνατότητες. Τα συγκεκριμένα εργαλεία, εφόσον χρησιμοποιηθούν, θα επέτρεπαν την αντιμετώπιση ορισμένων από τις καταστάσεις που περιγράφονται στο τμήμα 3. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη στο Συμβούλιο **να αξιοποιήσουν πλήρως τις εν λόγω δυνατότητες εφαρμόζοντας τις Συνθήκες κατά το γράμμα και το πνεύμα.**

Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, τα συμπεράσματα του Συμβουλίου αποτελούν ένα χρήσιμο εργαλείο για την επίτευξη συμφωνίας σε επίπεδο πολιτικής για τις θέσεις της ΕΕ σε συγκεκριμένα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής. Ωστόσο, το Συμβούλιο θα πρέπει να αποφεύγει τη λήψη αποφάσεων υιοθέτησης θέσεων με κοινή συμφωνία[16] για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας και άλλα συναφή ζητήματα, μέσω παράλληλων ή ανεπίσημων διαδικασιών, στις περιπτώσεις που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν τα εργαλεία που προβλέπει η Συνθήκη. Τούτο θα επέτρεπε την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του άρθρου 31 παράγραφος 1, του άρθρου 31 παράγραφος 2 και του άρθρου 31 παράγραφος 3 της ΣΕΕ.

Επιπλέον, όταν ένα θέμα δεν αφορά την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, αλλά τις εξωτερικές πτυχές μιας πολιτικής που διέπεται από τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι αντίστοιχες νομικές βάσεις θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για

[16] Η κοινή συμφωνία αποτελεί μια πρακτική που δεν προβλέπεται από τις Συνθήκες, κατά την οποία όλα τα κράτη μέλη συμφωνούν ρητά χωρίς δυνατότητα αποχής.

τη λήψη αποφάσεων, μην εφαρμόζοντας συνεπώς τον κανόνα της ομοφωνίας. Το δυναμικό του εκτεταμένου δικτύου της αντιπροσωπείας της ΕΕ σε ολόκληρο τον κόσμο και σε διεθνείς οργανισμούς θα πρέπει να αξιοποιηθεί πλήρως[17].

Αξιοποίηση των δυνατοτήτων των υφιστάμενων διατάξεων ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία βάσει του άρθρου 31 παράγραφος 2 της ΣΕΕ

Το Συμβούλιο έχει χρησιμοποιήσει ήδη την ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία για την τροποποίηση των καταλόγων στο πλαίσιο περιοριστικών μέτρων της ΕΕ (πρόσωπα και οντότητες που υπόκεινται σε δέσμευση περιουσιακών στοιχείων και απαγόρευση ταξιδίων), κυρίως στις περιπτώσεις που αντικατοπτρίζουν αλλαγές στις διεθνείς κυρώσεις που έχουν εγκριθεί από τα Ηνωμένα Έθνη και περιστασιακά για την τροποποίηση των καταλόγων στο πλαίσιο του αυτόνομου καθεστώτος κυρώσεων της ΕΕ, όπου η ίδια η τροπολογία δεν κρίθηκε ευαίσθητη από το Συμβούλιο της ΕΕ[18]. Η Επιτροπή εισηγείται στο Συμβούλιο να **χρησιμοποιεί συστηματικά την ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία για την τροποποίηση των καταλόγων όλων των καθεστώτων κυρώσεων της ΕΕ** , συμπεριλαμβανομένων των αυτόνομων μέτρων, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 31 παράγραφος 2 της ΣΕΕ (τρίτη περίπτωση).

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει το προνόμιο να προσδιορίζει στρατηγικά συμφέροντα και στόχους της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας της ΕΕ, όσον αφορά τη θεματική και τις σχέσεις με μια συγκεκριμένη χώρα ή περιοχή[19]. Η Επιτροπή εισηγείται στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να εκδώσει αποφάσεις που καθορίζουν θεματικές ή γεωγραφικές στρατηγικές, προτεραιότητες ή κατευθυντήριες γραμμές, καθορίζοντας το πεδίο εφαρμογής και τις προϋποθέσεις βάσει των οποίων το Συμβούλιο δύναται να λαμβάνει αποφάσεις με ειδική πλειοψηφία για την εφαρμογή τους, σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 2 της ΣΕΕ (πρώτη περίπτωση).

Ενώ η αξιοποίηση του δυναμικού των υφιστάμενων διατάξεων περί ειδικής πλειοψηφίας δυνάμει του άρθρου 31 παράγραφος 2 της ΣΕΕ θα αποτελούσε σημαντική βελτίωση, δεν θα κάλυπτε πολλές από τις διαπιστωθείσες ελλείψεις. Προκειμένου να τις αντιμετωπίσει, η Επιτροπή προτείνει επίσης να διερευνηθούν περισσότερες διαρθρωτικές λύσεις, **ενισχύοντας τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε θέματα κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας βάσει του άρθρου 31 παράγραφος 3 της ΣΕΕ, χρησιμοποιώντας τη ρήτρα «γέφυρας».**

Η Επιτροπή **εντόπισε τρεις** συγκεκριμένους τομείς που θα επωφεληθούν άμεσα από την εφαρμογή της ρήτρας «γέφυρας» που προβλέπεται στο άρθρο 31 παράγραφος 3 της ΣΕΕ.

5.1. Θέσεις της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε πολυμερή φόρουμ

Η καθολικότητα και ο αδιαίρετος χαρακτήρας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελεί μία από τις βασικές αρχές που ενέπνευσαν τη δημιουργία, την ανάπτυξη και τη διεύρυνση της ΕΕ, ενώ καθοδηγούν τις εξωτερικές της δράσεις[20]. Η πολιτική ενότητα για τα ανθρώπινα

[17] Άρθρο 221 ΣΛΕΕ.

[18] Βλ. εκτελεστική απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2018/1086 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουλίου 2018, για την εφαρμογή της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2015/1333 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Λιβύη, OJ L 194, 31.7.2018, p. 150–151.

[19] Άρθρο 22 παράγραφος 1, άρθρο 22 παράγραφος 2 και άρθρο 26 παράγραφος 1 της ΣΕΕ.

[20] Όπως προβλέπεται στο άρθρο 21 της ΣΕΕ.

δικαιώματα είναι καθοριστικής σημασίας για τη διατήρηση της διεθνούς αξιοπιστίας και της ήπιας δύναμης της ΕΕ, εντός και εκτός των πολυμερών φόρουμ.

Όταν οι θέσεις της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα που πρόκειται να ληφθούν σε διεθνή φόρουμ συζητούνται στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, προσδιορίζονται επί του παρόντος με κοινή συμφωνία, συνήθως με τη μορφή συμπερασμάτων του Συμβουλίου. Η μετάβαση στην ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία θα επιτρέψει **την αποτελεσματικότερη και έγκαιρη δράση της ΕΕ**. Καταστάσεις όπως εκείνη τον Ιούνιο του 2017, όταν η Ένωση δεν κατόρθωσε να προβεί σε δήλωση υπό το σημείο 4 (καταστάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων που απαιτούν την προσοχή του Συμβουλίου) στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών, **δεν θα είναι πλέον εφικτές.**

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εισηγείται **στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να εκδώσει ομόφωνα απόφαση βάσει του άρθρου 31 παράγραφος 3 της ΣΕΕ, η οποία προβλέπει ότι οι θέσεις της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα στα διεθνή φόρουμ υιοθετούνται με ειδική πλειοψηφία υπό τη μορφή αποφάσεων του Συμβουλίου.**

5.2. Έγκριση και τροποποίηση καθεστώτων κυρώσεων της ΕΕ

Η πολιτική κυρώσεων είναι ένα από τα ισχυρότερα εργαλεία εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας της ΕΕ, δεδομένου ότι χρησιμοποιεί τη σημαντική οικονομική ισχύ της ΕΕ ως μοχλό προώθησης των στόχων της στο εξωτερικό. Η ενότητα δράσης είναι απαραίτητη προκειμένου να διατηρηθούν ίσοι όροι ανταγωνισμού στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και η αποτελεσματικότητα των κοινών κανόνων στο πλαίσιο του Σένγκεν.

Κατά τα τελευταία έτη, η χρήση περιοριστικών μέτρων από την ΕΕ αυξήθηκε σε συχνότητα και ένταση, αποδεικνύοντας την προθυμία της ΕΕ να αντιδράσει, να αποτρέψει και να επηρεάσει τις εξελίξεις μέσω άσκησης πολιτικής και οικονομικής πίεσης. Όπως στην περίπτωση της εμπορικής πολιτικής στην οποία εφαρμόζεται η ειδική πλειοψηφία, ο καθορισμός ενός επιπέδου πολιτικής φιλοδοξίας και η επίτευξη της κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ των οικονομικών συμφερόντων των κρατών μελών αποτελεί τον πυρήνα οποιασδήποτε διαπραγμάτευσης για την επιβολή κυρώσεων. Η ικανότητα της ΕΕ να ενεργεί αποφασιστικά σύμφωνα με το γεωπολιτικό της συμφέρον, συνηθέστερα στο πλαίσιο μιας διεθνούς κινητοποίησης ενάντια σε σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου, είναι προς το κοινό συμφέρον όλων των κρατών μελών.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εισηγείται **στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ει να εκδώσει ομόφωνα απόφαση βάσει του άρθρου 31 παράγραφος 3 της ΣΕΕ, σύμφωνα με την οποία οι αποφάσεις για τη θέσπιση καθεστώτος κυρώσεων εγκρίνονται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία**[21].

5.3. Μη στρατιωτικές αποστολές στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας

Οι μη στρατιωτικές αποστολές στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην παγκόσμια δέσμευση της ΕΕ για ειρήνη και ασφάλεια.

[21] Πέρα από τη δυνατότητα που αναφέρθηκε προηγουμένως στο πρώτο τετραγωνίδιο του τμήματος 5.

Μέχρι στιγμής, κατά τη δρομολόγηση και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις μη στρατιωτικές αποστολές, το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα[22].

Σε ένα δυναμικό διεθνές περιβάλλον, η ΕΕ θα πρέπει να είναι σε θέση να αναπτύξει ταχέως την εργαλειοθήκη της προκειμένου να ανταποκριθεί και να συμμετάσχει στη διαχείριση κρίσεων ή καθεστώτων μετά από κάποια κρίση με έγκαιρο και ορατό τρόπο, στηρίζοντας άμεσα τις εθνικές αρχές και/ή τις τοπικές κοινότητες. Δεδομένου ότι η ΕΕ επιδιώκει να εξάγει σταθερότητα στις γειτονικές περιοχές, ο αριθμός των πολιτικών αποστολών είναι πιθανόν να αυξηθεί. Δεδομένου του ρευστού περιβάλλοντος στο οποίο λαμβάνουν συνήθως χώρα οι εν λόγω αποστολές μετά τη δρομολόγησή τους, απαιτείται αποτελεσματική και ευέλικτη διαχείριση.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εισηγείται **στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να εκδώσει ομόφωνα απόφαση βάσει του άρθρου 31 παράγραφος 3 της ΣΕΕ, σύμφωνα με την οποία όλες οι αποφάσεις σχετικά με τις μη στρατιωτικές αποστολές κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας εγκρίνονται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία.**

Αρχικά, πρέπει να εξεταστούν ιδιαίτερα όλες οι αποστολές δημιουργίας ικανοτήτων κράτους δικαίου και μεταρρυθμίσεων του τομέα της ασφάλειας, καθώς συνήθως αναπτύσσονται παράλληλα με άλλα μέσα της ΕΕ που διέπονται από ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο.

Εν πάση περιπτώσει, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα μπορούσε να **αποφασίσει ότι, εφόσον θεσπιστεί ομόφωνα, όλες οι αποφάσεις σχετικά με την εφαρμογή των μη στρατιωτικών αποστολών κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας θα λαμβάνονται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία**[23].

6. Συμπέρασμα

Η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ έχει ενισχυθεί σημαντικά από την εποχή της θέσπισή της. Τα επιτεύγματά της, παραδείγματος χάρη στα Δυτικά Βαλκάνια, για τη στήριξη της Ουκρανίας και σε σχέση με το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν, είναι σημαντικά. Οι εταίροι της ΕΕ παγκοσμίως αναμένουν ότι θα υπερασπιστεί τις αξίες της και την πολυμερή τάξη με βάση τους διεθνείς κανόνες.

Καθίσταται όλο και πιο σαφές ότι οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε στην παγκόσμια σκηνή απαιτούν «αλλαγή ταχύτητας» στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας. Η ΕΕ θα πρέπει να αποτελέσει ισχυρότερο παγκόσμιο παράγοντα, ώστε να είναι σε θέση να συνεχίσει να διαμορφώνει το μέλλον μας, να υποστηρίζει την κοινή μας κυριαρχία και να ασκεί θετική επιρροή στη διεθνή σκηνή.

Η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων μπορεί να βελτιωθεί σε ορισμένους τομείς της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας. Κάτι τέτοιο θα βοηθούσε την Ευρωπαϊκή Ένωση να στηριχθεί στις δυνάμεις της.

[22] Βάσει του άρθρου 42 παράγραφος 4 της ΣΕΕ, του άρθρου 43 παράγραφος 2 της ΣΕΕ και του άρθρου 28 της ΣΕΕ.

[23] Συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων που λαμβάνονται από εξουσιοδοτημένη αρχή.

Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή υποστηρίζει την αξιοποίηση του δυναμικού που προσφέρει η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, χρησιμοποιώντας το πλήρες φάσμα των δυνατοτήτων της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, ιδίως με την ενίσχυση της χρήσης της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία.

Προκειμένου να συμβάλει στην οικοδόμηση μιας πιο ενωμένης, πιο ισχυρής και πιο δημοκρατικής Ένωσης με ορίζοντα το 2025, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλεί τους ηγέτες στη συνάντησή τους στις 9 Μαΐου 2019 στο **Σιμπίου να εγκρίνουν τις προτάσεις που περιέχονται στην παρούσα ανακοίνωση**. Το Συμβούλιο θα πρέπει να λαμβάνει αποφάσεις με ειδική πλειοψηφία στους ακόλουθους τρεις τομείς της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας:

- όσον αφορά τα ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε πολυμερή φόρουμ·
- όσον αφορά την πολιτική κυρώσεων·
- όσον αφορά μη στρατιωτικές αποστολές της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.